

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v dijaškem
semenišču (Knaben-
seminar.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Kaj bo z Bosno in Hercegovino.

Pri bližajočih se nam volitvah bodo nemški liberalci in naši nemškutarji pometali z Bosno in Hercegovino in skušali volilce motiti. Zato bodi o tej zadevi par besedic tukaj rečenih. Zasedenje Bosne in Hercegovine se je zgodilo. Naša junaška vojska se je sijajno skazala, kar je vsled nesrečnih bojev l. 1859. in 1866. potrto vojaštvo zopet ohrabilo in veljavo naše očetjave pri sosedih znatno pomnožilo. Uže zaradi tega je zasedenje bilo velevažno. Dalje stoji resnica, da je zasedenje ovih dežel vsestranski opravičeno, med tem ko se gledé na to, kako se je izvrševalo in kako se sedaj ondi godi, zamore marsikaj grajati.

Da smo Bosno in Hercegovino turškemu sultanu vzeli, to je kot potrebno in koristno celo lahko dokazati in se je uže dokazalo. V soboto 17. maja so svitli cesar sami v slovesni besedi iz prestola sklenoli delovanje državnega zbora. Proti koncu svojega govora so rekli: gledé na dogodke v jutrovnih deželah bilo je potrebno prav krepko zagovarjati in braniti koristi, veljavo in čast cesarstva. Lani in predlanskim razsajale je pri nas prav grdo in nekrščansko turkoljubje, najbolj pri Magjarih in Nemcih. Ali ko je v državnem zboru ogerskem in dunajskem in potem v delegacijah prišla vrsta dovoliti denarjev za zasedenje turških dežel, je ovače celó turkoljubna večina poslancev pritrdila. Čudno, pri Magjarih je nasprotovala le peščica nepopoljšljivih turkoljubov. V dunajskem državnem zboru ostalo je pa 112 Turkov. Med temi turkoljubi bili so tudi dr. Duhač, Seidl, dr. Forregger, Dežman, Petrič itd. Dalje vsi Slovani, razun Poljakov, smo pri srčno želeli, da bi ubogi naši po krvi nam bratje bili brž rešeni turškega jarma. Isto zahtevala je od nas in od vsakega vernika njegova krščanska ljubezen. Naposled vsa zgodovina, razne koristi, zlasti kupčijske, tirjale so uže od nekdanj, da bi bila Avstrija nadaljevala turške boje in osvobodila kristijane. Žali Bog, da smo odlagali, kar bi se imelo zgoditi vsaj pred 50. leti, preden je Ru-

sija postala premogočna. Žali Bog, da smo turkoljubno politiko rabili, in tako turške Slované od sebe odvrčali! Ali hvala Bogu, zgodilo se je vsaj nekaj in v najskrajnišem času!

Dne 21. aprila 1879. je naš minister grof Andrassy s turškim sultanom sklenil posebno nagodbo za stran Bosne, Hercegovine in Novogapazarja. Glavne točke so: 1) avstrijski cesar prevzame upravo v Bosni in Hercegovini, on postavlja uradnike in pobira davek itd. vendar vrhovni gospod in lastnik dežel je še turški sultan, 2) mohamedancem se zagotovi in brani vera, šege, imetje itd., 3) za sultana se sme javno moliti in ob svečanih priložnostih turška zastava izobešati, 4) v Novopazarskem okrogu sme 3 mesta zasesti 4000 do 5000 avstrijskih vojakov. Dalje ne smejo brez posebnega dovoljenja sultanovega? Tako se glasi ova nagodba. Očividno je ona jako in nepričakovano ugodna turškemu sultanu. In glejte čudo! Nagodba ne dopada — našim turkoljubivim nemškim liberalcem! Začeli so jo hudo grajati. Pravijo: „tako je tedaj 6000 naših ljudi za sultana moralo smrt storiti, za sultana smo morali 140 milijonov goldinarjev zapraviti itd.“ — Nekateri liberalni listi so grofa Andrassyja tako napadali, da so bili zaporedom konfiscirani. Najbolj jih pa jezi, kako si Magjari svojijo kupčijske in druge koristi pri zasedenju Bosne in Hercegovine, ter vse tako uravnava, da je Magjarom na dobroto ne pa tudi nam. Kaj rečemo na to? Nič druga, kakor: prav se jim je zgodilo. Kdo pa je kriv, da je Magjarom toliko greben vzrastel? No, to vsi vemo, da so le nemški liberalci to zakrivil s „svojim pritiskovanjem Slovanov k steni.“ Tukaj naj sami gledajo, kako si bodo pomagali! Za Bosno in Hercegovino pa nas ni nič skrb. Tamošnjih Slovanov ne bodo pomagjarili, še manje „pošvabili“. Proti naturi se more grešiti, zatreji nje ni kos. Naposled je pa grof Andrassyjeva nagodba s turškim sultanom meč, ki je turkoljubju pri avstrijskeji politiki zavdal smrtno rano. Ali naj zgubi sultan deželi popolnem, ali ji pa naj dobi nazaj. Ako prvo, tedaj mora se delati na razpad

Turčije, ako slednje, mora se tirjati 140 milijonov potroškov od njega. Toda plačati nima sultan s čim in torej ostanete Bosna in Hercegovina, ako ji ne zgubimo po kaki nesrečni vojski, vsakako pri Avstriji in utegnute pri modrem gospodovanju postati dva najkrasnejša bisera v cesarskej kroni preuzvišene hiše lorensko-habsburške! Jamranje po 140 milijonih pri zasedenju turških dežel, Avstriji v varnost in korist, je pa jako čudno iz ust liberalnih gospodov, ki so 80 milijonov „zakrahovanim“ bankam, faliranim fabrikam itd. žrtvovali in 500 milijonov novega dolga davkoplačilcem naložili. Taki ptiči se naj le poskrijejo in tiho denejo ter zgrivanim srcem premišljujejo, kde in kdo je z davkoplačilskimi groši pometal!

Gospodarske stvari.

Zelje ali kapus, njegova pridelava, obdelava in poraba.

II. Semé se prireja tako, da se jeseni srednje debele prav goste in trde glave s koreninami vred iz zemlje poderejejo, nekoliko osušé ni potem v kleti ali v pesek zakopane ali pa le ob steni naslonjene do spomladi hranujejo. Brž ko se je spomladi zemlja posušila in nekaj ugrela, posadé se semenske glave v vrtno gredo potem, ko se jim je gorji del glave na vskriž prerezal, da more glavno semensko steblo leži iz srca pognati in lepo rasti. Zeljno seme se mora pa oddaljeno od drugih takih semenskih sort vzrejevati. Sorodnih rastlin, kakor repe, redkve, itd. ne sme blizo biti, ker se zeljno seme brž izleže; 30 do 40 semenskih glav daje 1 kilo semena. Zeljno seme se spomladi (sušča — malega travna) na solnčne ali prisojne vrtné grede poseje. Grede ne smejo biti premočno gnojene. Na mecen posejanja (okoli 10 ar) se potrebuje 6 lotov ali 10 dekagramov semena. Mlado setev je dobro z dračjem in slamo pokriti. Tudi zamakati je jo treba. Konec majnika, začetek junija se zeljnik začne zasajati, po vrsti 70—80 centimetrov vsaksebi. V vrstah sajenica od sajenice tudi po 70—90 centimetrov, ali pa nekaj manj. Najbolj kaže in je najlepši trikotni nasad. Korenina se mora sajenicam nekoliko priščepniti. Izdiranje sajenic in zasajanje najbolj kaže po kakem dežju. Kdor sajenice izdira ali piplje, mora gledati posebno na to, da tanke, postranske sesavne korenine lepo iz zemlje potegne, da se jim ne odtrgajo. Pri zasajanju zeljnih sajenic se je treba priročnega sadivnika posluževati, to je priostren lesen kolček, s katerim se primerno globoka luknja v prst pritisne. Ko se sajenice iz zemlje popipljejo, jih je dobro položiti s korenino navzdol v plitvo skledo, v kateri je nekaj kravjeka v vodi pomešanega. To sajenice lepo čvrstve ohrani, da ne povenejo in jim tudi nekaj hrane seboj v prst podaje. Ko so sajenice posajene, treba jih je o pravem času oko-

pati in osipati, najboljše pred kakim dežjem, da jim more dež prav pomakati. Plevel in gosenice se morajo pridno zatirati. Metulje beline je treba skrbno loviti in njihovo zalego po posameznih listkih poiskati in pokončati.

Brž ko kateri spodnjih listkov ožoltne in se posuši, se naj odstrani; pozneje se večkrat postransko perje potrga. Zelene krovne liste pa je boljše puščati in jih še le v zadnjem času, ko so že megle in mrzle noči glavice strdile, s pridom potrgati, če daleč proč od glave štrlé. Kolikor pozneje se more zelje posekati, toliko boljši pridelek je. Konec oktobra, začetek novembra se navadno začinja zelje posekovati. Glave se pazljivo nalagajo na vozove in potem v škedenj ali drug pripraven prostor zvoziijo. Tam se puščajo nekoliko dni na kupu ležati. Tako postane zelje notraj lepo belo. Zdaj se iz nova osnažijo, koceni izrežejo, zvnajno perje odtrga in zdaj je še le za na trg priredjeno. Pridelovanje zelja je betva kmetovanja, ki primeroma največ dobitka nese. Pridelek na hektari je 500—700 kop glav ali 100—140 kop na mecen posejanja. V srednjih letih cena za prodano robo iztržena, poplačuje delo in trud. Seveda nastopi tudi sem ter tje slaba letina. Najhujša sovražnika sta gosenice in suša. Pridelovanje zelja se bode še bolj razširilo in se bolj izplačalo, kolikor se bodo kmetovavci bolj naučili zeljne glave dolgo v zimo hranjevati in dobro kislo zelje narejati. Da se zeljne glave dolgo hraniti pusté, jih je treba s korenino vred iz zemlje vzeti in jih potem na kakem visečem kraju s korenino navzgor glavo poleg glave položiti. Na to se glave do kocena s prstjo pokrijejo. Na debelo se to da na polju na njivi narediti. Celo s plugom se more to delo olajšati. Predno se glave s prstjo pokrijejo, se morajo pa nekoliko dni s korenino navzgor na zraku stati pustiti, da se nekoliko posušé. Tako ostanejo glave črstve noter do spomladi. Zelje iz takih glav narezano je prav okusno in dobro.

Kar se pa načina tiče, po katerem se dobro kislo zelje napravlja, v tem slovijo kmetovavci nemški okoli Devina (Magdeburg). Poglavitna njihova umetnost pa obstoji v snažnosti in pa skrbnem izbiranju zeljnih glav. Vse le količkaj zeleno perje se skrbno potrga in le znotrajno rumenobelo perje ostane, ki se prav na tanko in dolgo v rezance razreže. Zelje se vloži brez soli in kumine. Samo nekaj zrnj popra se potrosi v kad. Pri nas se navadno nekoliko preveč soli in to je je uzrok, da se zelje prenašlo in presilno ukisa pa tudi prenašlo mehko postane in gnjiti začne. Zelje, katero je treba pred kuho še v čisto vodi prati, tako zelje že ni več tako, kakoršno bi moralo biti.

Predenica na detelji in kako jo zatreti.

M. Predenica pomarsi katerih deteljšičih grdo razsaja. Cele lehe se vidijo ovite z njo in stebila

in listje je uničeno od te hude zajedavke. Vendar pa te velike škode nikdo drugi ni kriv, ko lahkomišelnost, nemarnost in brezskrbnost kmetovavčeva. Res se mora človek dostikrat čuditi mirnosti marsikterega poljedelca, s katero gleda kako se predenica širi in od dne do dne večje prostore najboljše krme pokončuje. Star skušeni kmetovavec priporoča, naj se steblovje deteljno s predenico vred ali s srpom ali koso trdno pri tleh poseče, prostor potem 10—12 ctm. globoko z dobrim kompostom pokrije in trdno stepta. Detelja sama res, da ne požene skozi kompostno plast. Vendar kompost ima pogosto v sebi travina semena, ki se jim pasji rep (*Phleum*) pravi ali pahovka. Ta poženejo in potem nadomestijo primankljej detelje. Kdor nima komposta pri rokah, naj mesta, na katerih predenica raste, do dobra poseče s srpom ali koso, jih potem z nasteljo dobro potrosi, s petrolejem polije in zažge. Ali pa se pokošeni prostori globoko prekopljejo ali prebodejo in s travnim semenom posejejo. Detelja je sicer vsakokrat na takih mestih zgubljena, ali trava jo nadomesti. Kedar se začasa skrbi, da se predenica zatara, zgnuba na detelji ni velika. Kjer imajo ovce, je take prostore dobro z ovcami popasti, samo, da se ovce iz znanih vzrokov ne smejo gladne na tako pašo goniti. Kmetovavec more toraj sam razširjenje predenice braniti in omejiti, samo potreba je gledati, da se že najmanjši začetki brž iz prva zatarejo. Seveda je treba da se tudi na sosednih deteljiščih enako skrbno proti temu sovražniku postopa, ker se iz enega polja tudi na drugo zatroša.

M. Porodna trešljika pri kravah in pomoček zoper njo. Zoper to hudo in nevarno bolezen priporoča izveden živinorejec, župnik F. Lerch, sledeči pomoček. Že več ko 20 let rabi nalip ali v rajnico (*Aconitum Napeltus* (Eisenhut). Kupuje se ali v lekarnici ali v štacuni z dišavnim blagom. V firkelnasto steklenico se nareže do $\frac{3}{4}$ visoko nalipa in na to se vlije do polovice vinskega cveta. Steklenica se pusti na toplem kraju 24—48 ur stati, dokler ni tekočina že črno-zelena postala. Ta se potem ocedi v drugo steklenico. Kedar živinče zbolí, se vzame polič (0.7 litra) prestane vode, v katero se od nalipove tekočine ali tinkture toliko vlije, da voda zelena postane. Od tega se kravi vsako uro po 1 žlica daje. Če kravi boljše ne postane, se jej vračilo na vsako drugo, pozneje na vsako tretjo ali četrto uro pozviža. Gospod župnik pravi, da kdor je to zdravilo poskusil, ne bo lahko po drugem segel.

M. Nagla premenba klaje živini ni hasnovita. Nagla premenba klaje je živini vsakokrat škodljiva. V dokaz tega si je treba sledeče zapomniti. Dva $2\frac{1}{2}$ letna vola sta dobivala na dan 0.75 kilo moke iz repične prge, 0.5 kilo sena, 5 kilov slame in 21 kilov runkel nove pese. Na enkrat se je začelo namesto pese pokladati 10.75

kilo krompirja in vola sta začela hujšati in sta znatno lahkejša postala. Še le 7. oziroma 12. dan sta zopet dobila svoja prejšnja teža nazaj. Par drugih volov $1\frac{1}{2}$ leta starih, kterima se je nagloma živinska suha klaja ržena slama in seno z zeleno deteljo zamenila, potrebovala sta celo 18 dni, da sta se nove klaje privadila in svojo prejšnjo težo si zopet nabrala, pri čemur se je jima nabiravna klaja (Produktionsfutter) pokladala, to hoče reči več in boljše klaje, iz ktere si živina meso na se nabira.

M. Kako se spozna deteljno seme ali velja ali ne. Barva je še najbolj zanesljivo znamenje. Seme, ki je žive žolte ali višnjeve barve, tako seme je bolj težko, rajše kali in tudi vreme takemu semenu lahko ne škoduje. Tako seme tudi delj časa kaljivno moč obrani. Zrnje pa, ki je sivozeleno, rujavo sploh nič kaj prave barve je manj dobro od prej popisane. Seme, pa, ki je rujavo postalo, je najslabejše. Kdor toraj deteljnega semena za mušter dobi, naj mu ne bodi truda žal, v določeni množini zrna živožolte in višnjeve barve odbrati in gledati ali je tega več ali onega rujavkaste barve. Kjer slednje prevaguje, tako seme je slabo. Zato mora se pri nakupovanju deteljnega semena posebno na to paziti, da je v njem pretežna večina živožoltega in višnjevega manj pa rujavega semena.

Sejmovi. 24. maja Ptujška gora; 26. maja Dobje, Ivnik Ormož, Jarenina, sv. Lovrenc v puščavi, Verače, Središče, Poličane, Reichenburg, Rogatec, Slivnica, Olimje, sv. Vrban nad Ptujem, Velenje; 27. maja sv. Jurij v Slov. goricah; 29. maja Artiče, Gradec; 31. maja Sv. gore, Rečica, Tržišče.

Dopisi.

iz Maribora. (Vselej (?) taktni in modri (?) „Slovenec“) v Ljubljani blebeče v števil. 55. o bodočih volitvah na Štajerskem, ker daje prostor ravno tako lažnjivemu kakor potuhnjenemu političnemu sleparju. Zvijah piše, ali daje pisati, kakor da bi bil v Celju doma, med tem, ko on, ali vsaj njegov ščufarski slepar, v drugem mestu čepi. Ta slepar se roga Slov. Gosp. uže več časa v „Slovenecu“ pa smo ga zavolj miru prezirali. Z dopisom v 55. števil. se nasaja na Slov. Gosp. najprej, zakaj je ta naglašal, naj slovenski deželni poslanci vodstvo volitev v roke vzamejo, ter v svoji resgoropadni neumnosti dostavlja, da odobrava ovo misel le, če tako vodstva volitev ne dobijo v roke „nekateri, ki še deželni poslanci niso“. Kako je to mogoče, da bi takrat, kedar gospodje poslanci vodstvo volitev prevzamejo, kdo drug isto na se potegnil, to utegneta vedeti edino le vselej (?) taktni in modri (?) „Slovenec“ in njegov brbljač. Dalje obnavlja Slovincem žalostni kavs med „starimi“ in „mladimi“ pred 6 leti. No, tega

še nam je trebalo! Tudi misli, da bi utegnil g. Haas kandidirati in zmagati, ker ima javne in in tajne zaveze z mnogimi upliva polnimi osebami celó duhovskega stanu“, Upliva polnih takih duhovskih oseb, t. j. narodnih judežev med čestito duhovščino celjskega volilnega okraja „Slov. Gosp.“ ne pozna. Duhovniki, na čijih besedo slovenski volivec res posluša, so ondi vsi dobro in vrlo narodni. Kdor, kakor „Slovenčev“ dopisatelj, nasprotno trdi, naj dokaže, če ne, ga smatramo za lažnjivca in natolcevalca. G. dr. Vošnjak je po njegovem mnenju „modro storil“, da sedaj v Celju ne kandidira, ker ima ondi še od l. 1873. mnogo osebnih sovražnikov. To ni verjetno. Nasprotnih dokazov imamo dovolj in „Slov. Gosp.“ misli sedaj, ko je z g. dr. Vošnjakom govoril ob priliki razkritja Slomškovega spomenika, da je mnogoskušeni in mnogozaslужni naš štajerski boritelj g. dr. Vošnjak jako „modro storil“, da je sklenil pri nas ostati. Takih mož, kakor je dr. Vošnjak, ki velik del najlepše moške svoje dobe narodnej reči v tako britkih časih žrtvujejo, nimamo na veliko izbiro. Grdo bi bilo in nevhvaležno, ako bi volilci celjskega volilnega okraja na besedo nepoznanega dopisovalca „Slovenčevega“ zavrgli svojega mnogoletnega zagovornika. Tako misli „Slov. Gosp.“ pa tudi zatrjuje, da nikomur ne posiluje kandidatov, ampak prepušča razsodbo o tem bližnjemu shodu poslancev v Mariboru in volilcem celjskega volilnega okraja. Če se to „Slovenču“ in jegovemu oprodi ne zdi „modro“, no, potem pa Bog pomozi! Naravnost osupnilo pa nas je, kar dopisun piše o volitvi v mariborskem okraju. Tukaj nam ta nesramni Judež svetuje, naj si izberemo takega slovenskega kandidata, da bodemo ž njim propali. Ali te ni sram ljubljanski „Slovenec“? „Eden glas več v državnem zboru, krokoče ta krokar, gotovo nam ne bo do narodnih pravic pomagal, pa bodemo vsaj to vedeli, kako moč imamo v mariborskem okraju.“ Tako tedaj „Slovenec“ in njegov dopisun se že naprej tolažita, ako zmaga zopet znani Seidl, češ, „bodemo vedeli, kako moč imamo“. Res, tolke neumnosti, nesramnosti in strahopezljivosti v ljubljanskem „Slovenču“ najti, se nijsmo nadjali. Dvakrat bile so poslednji čas v Mariboru volitve, pri katerih smo Slovenci drželi se nasvetov v „Slov. Gosp.“ po mnogih letih zopet srečno zmagali. V teh borbah smo dobro poizvedeli svojo „moč“ v mariborskem okraju in jo imamo s številkami zapisano. L. 1873. je narodni kandidat g. Pajk dobil v Slov. graškem in mahrenberškem okraju 33 glasov, v konjiškem 33, v mariborskem in slov. bistrškem pa komaj 68. Njegov nasprotnik znani Seidl pa je ujel v Konjicah 25 glasov, v Slov. Gradcu 26 in v Mariboru 108. Kako pa sedaj stojimo, to kažejo poprek primeroma, in po procentih celó natančno, številke glasovanja pri lanskih volitvah za deželni zbor. V dotičnih številkah „Slov. Gospod.“ se nahajajo Slovenci mariborskega volilnega okraja torej ne-

čemo pri volitvah za državni zbor le poskušati, kakor „Slovenčev“ strahopezljivec svetuje. Ne, zmagati hočemo, poslednjo krono znanemu Seidlu iz glave potegniti, in v ta namen ne bodemo nikakor za kandidata postavili „Slovenčevega“ strašljivca, ampak moža, bodi imena nemškega ali slovenskega, s katerim pa gotovo zmagamo! Zmagati hočemo! Kar naposled dopisun brblja o g. Schmittu v Mahrenbergu, to kaže, odkod je, in mu bodemo odgovorili po volitvah, ker je lani tudi v „Slovenču“ zoper „Slov. Gospo darja“ roval, ščuval in po svoji stari navadi legal. Zvijlačnik je svoj dopis tudi tako postavil, kakor da bi velečestiti g. Miha Žolgar, deželni poslanec, za njim stal in stregel g. dr. Vošnjaka izpodrinoti. Kolikor g. Žolgarja poznamo, bi bil ta gotovo nam rajši pisal, kakor pa se iz „Slov. Gosp.“ norca delat šel v „Slovenču“. Mogoče, da ta list namerava stari slovanski greh — neslogo — med štajerske Slovence pognati. To bi žalostno, najbolj žalostno bilo. Vendar še upamo, da bode volilni shod poslancev in odličnikov to zabranil. Sploh pa milo poprosimo vse slovenske prijatelje pa tudi neprijatelje, ne pišite v liste o volilnih rečeh tako, da potem druge zopet silite na odgovor. Kajti tako razkrivamo nasprotnikom več ali menj načrt volilne borbe, jim podajamo orožja, kažemo svoje slabe strani. Domače reči naj ostanejo med nami. Tako delajo nasprotniki, ki le najpotrebnejše reči objavljajo; vse drugo skrbno zakrivajo, vsaj ob času volitev je to potrebno. Poznej, ali tudi več časa prej, je lahko drugači.

lz Ljutomera. (Ljutomerske posojilnice) glavna skupščina 11. t. m. je račun za čas od 1. januarja do 31. decembra 1878. vseskozi potrdila. Vsled tega so prijemki vkupaj 52.722 fl. 80¹/₂ kr. in izdavki vkupaj 47.970 fl. 3¹/₂ kr. Ostalo je toraj na koncu leta v gotovini 4752 fl. 77 kr. Udom društva se je med tekom leta izposodili na menjice do 6 mesec. fl. 16.956— in čez 6 mesecev potem podaljšalo fl. 76.751·50 Udje imajo na zalogah vloženih fl. 12.331·59 hranilničarji pa fl. 82.663·89 kr. Rezervni fond imel je s začetkom leta fl. 2830·36, k temu se je pridjalo na koncu leta 1878 iz pridobljenega dobička, potem iz pristopniu in na tekočih obrestih fl. 506·11, toraj poseduje z začetkom 1879. leta rezervni fond vkupaj fl. 3336·47 Bilanca o društvenem premoženju kaže sledeče: Imetje društva iznaša: a) Gotovina 4752 fl. 77 kr, b) Vrednost menjic fl. 93.687·50, c) Vrednost inventara fl. 350 in d) Dolžne obresti fl. 1657·28, vkupaj tedaj fl. 100.447·55. Dolgovi društva pa: a) Rezervni fond fl. 3336·47, b) Terjatve društvenikov fl. 12.331 fl. 59 kr., c) Terjatve hranilničarjev in Gračke hranilnice vkupaj fl. 82.663·89, d) Podporni fond fl. 1057·66 in e) Naprej sprejeti obresti fl. 1057·66, vkupaj tedaj fl. 100.447·55. Društvo je imelo koncem leta 1877 307 udov, pristopilo jih je tekom leta 14, a odpalo 33 in to stranom po odstopu, stranom skozi smrt,

ali ker so bili iz društva zavoljo neizpolnovanja društvenih dolžnosti izključeni. Opravnih deležev bilo je na koncu leta 1877 307, priraslo jih je 14 in odpalo 33.

Kukovec, Zemljič, Gomilšak,
načelnik. blagajnik. preglednik.

Od sv. Miklauža pri Ljutomeru. (Lepi podo bi) za naš prednji altar v farnej cerkvi so nam omislili naš velezaslužni č. g. K. Majhenič s pomočjo milodarov vrlih farmanov. Prva predstavlja farnega patrona sv. Miklauža, druga pa vnebovzetje blažene Device Marije. Obedve je vrlo izdelal znani mojster Brollo. Dne 1. maja smo s primerno slovesnostjo podobi vlagali na odmenjeni jima prostor. Uže na predvečer so gromeli možnarji, da se je veselo razlegalo po hribih in dolinah. Drugi den se je prostorna cerkva napolnila pebožnega ljudstva, posebno, ko so č. g. Trampuš s svojimi št. Bolfančani v dolgej procesiji došli. Podobi so nam blagoslovili preč. g. dekan J. Fric in ji potem v procesiji sprevaljali iz farovža v krasno okinčano in razsvitljeno hišo božjo, kder so stopili na predganco, v krepkej besedi razložili pomen ove svečanosti ter potem služili slovesno sv. mešo. Rad omenim tukaj našega vrlega nadučitelja g. Repiča, ki je vernike razveselil s pesmijo nalašč in spretno za to svečanost zloženo. Bodi mu za to dostojna zahvala. Ravno ta den pred 6. leti so naš č. g. župnik nastopili pastirovanje in so tako res primerno obhajali 6letnico svojega blagonosnega bivanja med nami. Bog nam Jih ohrani mnoga, mnoga leta. Den 1. maja bil je lep ali potem so nastopili dnevi, kojih ne bodemo kmalu pozabli. Lilo je noč in den grozovenski, da je bilo vse polno vode. Škoda je na travnikih, njivah, mostovih velika. Zimine imamo malo posejane, nekateri celo nič. Tudi jarine se je dalo še malo v zemljo spraviti. Vinogradi pa lepo kažejo. Upamo, da smo slani tudi že všli. Bog nas varuj toče!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V soboto 17. maja smo se prvega neposrednega državnega zbora srečno iznebili. Hvala Bogu! Dotekla mu je 6letna doba; cesar so ga sami s slovesnim nagovorom sklenili. Zastran novih volitev niso besedice izrekli, kar je liberalci precej osupnilo. Poizvedeli smo tudi, da je baje minister grof Taaffe političnim uradnikom prepovedal kandidirati. Ako je na tem kaj resničnega, potem se Slovincem ni treba bati, da bi kandidirali in volilce nadlegovali n. pr. okrajni glavarji g. Seeder ali g. Haas itd. To je od vlade modro in lepo in bi naj bilo prav vsakej stranki. Kajti stranka, ki brez brgelj prodreti ne more, ne zasluži, da se na njo ozira. Nove volitve se bodo kmalu razpisale in ker je treba postavno 6 tednov za agitacijo, bodo se vršiti začele prve dni julija. Volilecem in čestilcem g. Hermana in

g. dr. Vošnjaka zamoremo naznaniti, da ostaneta obadva mnogozaslužna naša boritelja zvesta svojim dosedanjim volilnim okrajem. Obadva sta pripravljena zopet kandidirati. To je za nas štajerske Slovence dobro znamenje, ker zamoremo tako vse svoje moči združiti in napeti, da zmagamo še v velikem mariborskem volilnem okraju. Tukaj mislijo Slovenci na kandidata, ki nam zamore uže zarad svoje osebne odličnosti veliko pomagati k gotovej zmagi. Volilni shod vseh deželnih naših poslancev proti koncu maja v Mariboru bo potrebno dogovoril in naročil; tudi za volitve v mestih Mariboru in Celju bo treba pobrigati se. — Čehovje se pogajajo z Nemci; do sedaj še se niso pogodili. — Na Ogerskem v Stolnem Belgradu so odprli obrtnijsko razstavo. Odprl jo je nadvojvoda Jožef; bržčas jo bodo tudi svitli cesar obiskali.

Vnanje države. Zaporedni požari uničujejo ruska mesta: Orenburg, Irbit, Uralsk itd. Ruski car biva v Livadiji ob Črnem morju. Obiskal ga je te dni novi Bolgarski knez Aleksander I. Ko je prišla bolgarska deputacija t. j. izborni odličniki poslancev bolgarskega naroda pod vodstvom nadškofa Atima, ter mu izvolitev naznanili, je novi knez z moževi takoj se podal pred ruskega carja in se mu v imenu Bolgarov zahvalil kot osvoboditelju ovega ubogega slovanskega sedaj k novemu življenju vzbujenega ljudstva. Iz Rumelije in Bolgarije marširajo sedaj ruski junaki domov in bodo do 3. aug. deželi celó zapustili, se vé, če kaj zmes ne pride. Rumunski knez Karol I. je brez otrok in je torej bratovega sina, 14letnega princa Ferdinanda, proglasil za naslednika. Nemški državni zbor je colnino na železo znatno pozvišal, do 60 kr. od kilo, to bo posebno Angleže in Švede hudo zadelo. Vsled „kulturne borbe“ je nad 1000 župnij in več škofij brez pastirjev. Francoski nadškof Forzard se je krepko potegnul za pravice sv. Cerkve, freimaurerski ministri ga hočejo iz dežele izgnati. Italijanski državni zbor je sprejel postavo o civilnem zakonu. V Sieni so freimaurerji 4 mešnike zaporedom na ulici zabolli, zločincem se ne zgodi nič. V Rimu so lahonski kričači imeli zopet shod in tako nesramno zoper Avstrijo govorili, da bo ta vendar morala enkrat nekaj zdatnega Italijanom povedati. Zopet so namreč upijali po Trstu, Gorici in Tridentinskem. Dolgo kaj takega se ne more trpeti mirno. Belgijski ministri so iztirali šolske brate, ki so iz Nemčije tje pribežali. Angleži in Zulu-Kafri se še vedno srdito gledajo in bo vsaki čas prišlo zopet do krvave bitke. Angleški vojaki močno bolehajo. V južni Ameriki imajo Chilenci boj zoper dva zaveznika: Peruvijance in Bolivijance ter so uže tem par vojnih ladjij potrli; vendar zaveznika bližata se na kopnem z močno armado Chilenskej deželi. Samoške otoke sred Velikega morja daleč za Ameriko so pograbile prusko-nemške ladije. Ta grabljivost Bismarkova je iznemirila Angleže in Amerikance! Slednji so vojno ladijo tje poslali.

Za poduk in kratek čas.

Kdo je kriv našim državnim zmešnjavam, večjim dačam, grdemu oderuštju, rastočemu osiromašenju?

Varujte se lažnjivih prerokov ...
na njih sadju jih bodeite spoznali.
Mat. 7, 15. 16.

I. Res sijajno so avstrijski narodi slavili srebrno poroko cesarjevo. Vez med deželami, narodi in preuzvišeno hišo lorenško-habsburško pokazala je se močna in trdna vkljub nemilim dogodkom poslednjih dnij. Udanost avstrijskega prebivalstva do svojega prirojenega jim vladarja je neomahljiva, kakor od nekdanj tako tudi sedaj. Cesarska hiša je vselej bila uzor katoliško-krščanske vernosti, blagodejne pobožnosti pa tudi redke pravicoljubnosti. To je uže iz prva narode navdajalo z veselim upanjem, da se jim bo pod vladarji iz habsburške hiše posrečilo sredi Evrope ubraniti se vsestranskim napadom sovražnih sosedov s tem, da se združijo v eno veliko in mogočno državo ali cesarstvo. Prej jim je to večkrat spodletelo. Naš slovenski Samo je skupil precejšnjo sredievropsko državo, ali je bila ž njim vred pokopana. Isto tako brezuspešno bilo je prizadevanje moravskih vojvodov Mojmira, Rastislava in Svetopolka in poznej českih kraljev iz slavne hiše Premislove. Kralj Otokar je na bojišču umrl ter zgubil krono z življenjem vred. Ustanovljenje velike sredievropske države je prešlo potem na Rudolfa habsburškega. Zaporedom so se vladarjem iz te hiše, stolujočim v Beču ali Dunaju, pridružile dežele slovenske, ogerske, hrvatske, česke, nemške, italijanske in naposled poljske. Združenim se je posrečilo obraniti se Nemcem, Švedom, Francozom in Turkom. L. 1804. ustanovil je cesar Franc I. od Nemčije neodvisno avstrijsko cesarstvo, ki je srečno prebilo Napoleonove vojske pa tudi homatije l. 1848. in 49. Kmalu potem odvzela se je kmetskimi ljudem stara tlaka in rabota, sv. katoliška Cerkva pa je zopet prejela pravice, ki so se njej poprej krčile. Tri naslednje nesrečne vojske l. 1859, l. 1864. in 1866. so nam usekale hudih ran. Zgubili smo prejšnji upliv v Nemčiji pa tudi bogate italijanske dežele. Vendar to bi ne bilo veliko motilo srečen prestop samovladarske Avstrije med ustavne (konstitucionalne) države t. j. med take, kder ima tudi ljudstvo spregovoriti, kake postave bi naj bile, koliko davka se naložilo, koliko vojakov pobralo. Takim ustavam se ne more sedaj nikder izogniti v Evropi; kajti tudi ruski car bo v kratkem času prisiljen od svojega samovladarstva odjenjati. Velevažni korak so naš svitli cesar po svojej res občudovanja vredni modrosti storili uže pred skoro 19. leti. Proglasili so namreč slovesno pismo dne 20. oktobra 1860 (oktobersko diplomo). Takaj so samovladarenju odpovedali se in deželam in narodom podelili pravico pri pastavodajenju itd. sodelovati po izvoljenih po-

slancih. Ko bi se cesarjeva beseda bila potem izvršila, kakor to tirja razlika dežel, narodov, verstev, stanov itd., Avstrija bi bila uže dolgo dobro urejena, jeni narodi zadovoljni, cesarstvo najmogočnejše v Evropi. Cesar so gotovo to najpristrčneje želeli. Ali blage želje se še do sedaj niso dopolnile. Marveč namesto zaželene sreče doživeli smo v „ustavnej dobi“ mnogo žalostnega, mnogo britkega. Kdo nam je to zakrivil? Zgodovina odgovarja: nesrečni moževi, ki so izvrševanje cesarjeve besede zaporedom prevzeli ter pri tem delu gledali bolj na koristi lastne stranke, posameznih narodov, namesto na blagor vseh dežel, vseh narodov! Prvi je bil vitez plem. Schmerling. Ta mož je dal posameznim deželam tako umetno sestavljene volilne rede, da so mesta in trgi in veliki posestniki povsod dobili več poslancev, kakor bi jim v primeri do kmetskih prebivalcev po strogi pravici šlo. Nadalje je zaukazal, da mora vsak deželni zbor izmed sebe nekaj poslancev odposlati v dunajski državni zbor za celo cesarstvo. No, in zakaj je vitez plem. Schmerling odmeril mestom in trgom preveč poslancev? Zato ker je bil sam veliko-nemec in liberalce t. j. prijatelj liberalnih krivih nauk, ki so pa takrat pri nas nekako silovito po knjigah in novinah, večjidel od sebičnih Judov pisanih in izdajanih, (n. pr. Jud Aug. Zank je po svojej „Presse“ v kratkem postal milijonar in potem list prodal banki „Union“ za 1,500,000 fl.) na dan prodirali, zlasti med nemškimi mestnim prebivalstvom in ga skoro popolnem upijanili in zmešali. Mož je torej hotel Avstrijo na podlagi nesrečnega laži-liberalizma preustrojiti in v dunajskem državnem zboru poslance vseh dežel združiti tako, da bi v njem večino imeli in tako celemu cesarstvu zapovedovali — nemški liberalci. Tako je jedro „ustave“ (ali „verfassunge“) Schmerlingove, proglašene dne 26. februarja l. 1861. Nemškimi liberalcem se je tako dopala, da so se nje z dušo in srem oklenili, in se za njo in za njeno podobno naslednico dne 21. decembra 1867 borili na vse kriplje. Ime: „ustavoverec“ (Verfassungstreuer) jim je najslajši glas, najljubši naslov do dnešnjega dne. Tudi pri bližajočih se volitvah bodo kandidati liberalno-nemške stranke razobešali svoje ustavoverstvo! Schmerling je pravi oče liberalizma v Avstriji. Vendar jegova prva namera se ni uresničila popolnem. Postavil je res veliko leseno zbornico na Dunaju. Prišli so poslanci iz mnogih dežel, od mnogih narodov, ali od vseh ne. Magjari in Hrvati so izostali popolnem. Iz Ogerskega in Hrvatskega ni bilo žive duše ne, le nemški Saksi iz Erdelskega so se prikazali. Vsled tega je Schmerling moral odstopiti. Naslednik grof Belkredi je pa zarad nasprotovanja „ustavovercev“ prisiljen naposled izvrševanje cesarske oktoberske diplome odložil. Tudi je po nesrečni vojski l. 1866. iz Saksoneškega k nam prišel mož, ki je cesarstvu bil na največjo nesrečo, namreč lutrovec in baron, sedaj grof Beust. Ta je sklenil cesarstvo tako

urediti, da bi v njem po ogerskih deželah vse strahovali liberalni Magjari, v ostalih pa liberalni Nemci. „Slovane, je djal, treba k steni pritisniti“. Skleneno bilo je, žali Bog, tudi kmalu djano. Avstrijo so razklali na dvoje in porodili nesrečni „dualizem“. Magjarom so dali poseben državni zbor in ministerstvo v Budimpešti, liberalnim Nemcem na korist pa proglasili novo ustavo, tako zvano „decembersko ustavo“, ker je obveljala 21. decembra l. 1867., ter postavili ministerstvo Giskra-Herbstovo. Le državni dolg, zunanje zadeve in vojsko so prepustile delegacijam, t. j. zbornicam, kder avstrijski in ogerski poslanci časih skupno zborujejo pred posebnimi ministri zunanjih zadev, vojaštva in skupnih financ. Dobili smo torej naenkrat 2 državna zbora in trojno ministerstvo, vsako orožano s številno in dragoceno armado uradnikov. Pri volitvah so liberalni ustavoverci zmagali povsod z malimi izjemkami. Najbolj branili so se Čehovje. Ti so namreč sedaj tirjali za se to, kar so dobili Magjari. Cesar so tem priznali pravice ogerskih dežel in se dali slovesno kronati za ogerskega kralja. Ker so pa česke dežele l. 1526. pod enakimi pogoji prišle k habsburški hiši, zato so Čehovje začeli tirjati jednako, da bi svitli cesar pripoznali pravice tudi českih dežel in se v Pragi dali kronati za českega kralja. Tega se Čehovje držijo trdno in dosledno do današnjega dne. Magjari niso hoteli v Schmerlingov, Čehovje pa se branijo ustopiti v Beustov državni zbor dunajski. Da ta upor ni zdal toliko, kakor ogerski, temu so krivi bili nemški prebivalci česke dežele, ker so opustili braniti pravice česke krone. Te so branili in še zagovarjajo edino le slovenski Čehovje in nekoliko gospodov izmed staroslavnega českega plemstva. Beust se je lotil tudi sv. katoliške Cerkve in jej odvezl „konkordat“ t. j. pravice, katere so cesar sami l. 1856 z rimskim papežem dogovorili, priznali in potrdili. Uvedel je posilni civilni zakon in pričel šolsko borbo, ki je porodila „novo šolo“. Njemu zvesto udani liberalni poslanci so dalje preklicali stare oderuške postave. Odrle so se tako na stežaj dverí najnesramnejšemu oderuštvu, sleparijam z „bankami“, raznim goljufijam na „delnice“ in rokonavškim „ustanovam železnic“ (Gründungen) itd. „Svobodno“ oderuštvo je marljivo pobiralo denar menj bogatim in ga devalo v mauhe bogatinom. „Svobodno“ obrtnijstvo je male obrtnike: krojače, čevljarje, fabriške delavce itd. pripravljalo v „bele robove“ kapitalistov. Hvalisano „zlato dno“ so vbili sodu obrtnijskemu. „Svobodno“ ženitvanje je pomnoževati začelo mnogovrstno „nemanjštvo“ in „svobodno“ trganje gruntov kmetški stan na nič spravljati. Še odvetniki nemilo čutijo nasledke „svobodnega“ odvetništva. Ob enem se je število uradov pomnožilo, po deželah dvojna gosposka uvedla, dragocena in obširna okrajna glavarstva ustanovila zraven celo nepotrebnih in veledragih okrajnih zastopov, ter srenjam nalagalo izvršenje postav in gosposkih zaukazov, da so te

zopet morale najeti posebnih pisarjev in jih plačevati. Sploh naenkrat je davkeplačilce poplavela ploha večjih davkov, od vseh strani se jim je začelo v žep segati. Dačne knjižice so kazale od leta do leta večje številke. Vrh tega so ministri vrlo prodavali državna posestva in l. 1869. po tako imenovanem „prepisovanju državnih dolžnih pisem“ nekako zakrito krido napravili. Vse to je avstrijsko prebivalstvo vsestranski iznemirjalo in pretresalo. In ko je ogerski minister grof Andrassy malo pritisnil, moral je grof Beust iti. Avstrijanci smo si vidno oddehnili. Začeli smo celo upati boljših dnij, ko je ministerstvo Herbst-Giskrovo tudi palo in se umaknilo grofu Hohenwarthu. Ta prav avstrijsko misleči in čuteči mož je s krepko roko začel zmešane naše domače zadeve urejevati. Bil je uže blizu vsestranskemu porazumu vkljub vsemu nasprotovanju. Nemški liberalci so vedeli, da jim je grof Hohenwarth kos pa tudi voljen njegovemu neopravičenemu pritiskavanju na Slovane, na katoliško Cerkvo, na delujoče in pripravljajoče stanove zmanjšati, oslabiti, uničiti. Zato sklenejo iz ministerskega stola potegniti ga, naj velja kaj velja. In res mesenca septembra 1871. se jim to posreči. Kako, to še ni prav jasno. Le to vemo, da so na njegov propad delali mnogi in visoki gospodje, n. pr. bivši kardinal Rauscher, grof Andrassy. Čudno, da je takrat tudi saksonski kralj Albert bil na Dunaju. Bližnja prihodnjost nam morebiti to razjasni. Grof Hohenwarth je moral odstopiti in nemški liberalci so dobili ministre, kakoršnih so si želeli „meso od svojega mesa, kost od svojih kostij“, namreč ministre Lasser, Stremajer, Depretis, Glaser, Unger, Bänhans, vse pod predsedništvom kneza Adolfa Anersperga!

(Dalje prihodnjich.)

Smešničar 21. Leto ima 365 dni. No Tinče povedi mi ti, kateri mesec v letu je najkrajši? Tinče odgovori: „Tega ne vem, kateri mesec, ker sem dozda še le jednega videl. Blaž Tominc.“

Razne stvari.

(Slovenski deželni poslanci) gg. Herman, Kulkovec, Šnideršič, dr. Dominkuš, Mih. Žolgar, dr. Šuc, dr. Radaj, J. Fluher in odličniši narodnjaki imajo koncem meseca maja volilni shod v Mariboru.

(Popravek.) V 19. števil. „Slov. Gospodarja“ v vodnem članku je po nepovoljnem nam naključbi ime deželnega poslanca velečestitega g. Šnideršiča izostalo in se vmestilo ime g. dr. Vošnjaka, ki sedaj ni deželni poslanec štajerski.

(Zlato sv. mešo) slovesno obhajali bodo preč. g. jubilent Marko Glaser, župnik in kanonik v nedeljo 25. maja. Nesreča poslopju oč. šolskih sester preteča je srečno odvrnena.

(Mahrenberški okrajni zastop) je pritrdil prošnji Feldbaškega okrajnega zastopa, da se naj šletno šolanje skrči na 6 let. Nasvet je stavil g. Julij plem. Gasteiger in je bil sprejet z ogromno

večino. G. notar Rudl bil je izvoljen v okrajni šolski svet, g. Hofer v Muti pa v okrajni odbor.

(*Najprisrčnišo zahvalo*) č. g. oskrbniku v Wurmbergu, č. g. kaplanu g. nadučitelju in g. Ferkovej obitelji pri sv. Barbari izrekajo hvaležni učiteljski pripravniki za blagi sprejem in postrežbo pri izletu dne 14. maja.

(*Pogorela*) je 16. maja Barbara Satler kmečka posestnica v Orehoveih pri Radgoni. Zgorel je zraven 8 glav goved tudi nek 14letni fant, ki je v hlevu spal. Škoda je velika, in nesreča tem večja, ker posestnica ni bila zavarovana.

(*Iz Babinec*) se nam piše nekaj prekesno o velikej povodnji 5. maja t. l. Polje bilo je jezero, škoda povsod velika, krompir je zgnjil, koruza se pozno sadi, plazovi so mnogo vinogradov, gozdov, njiv in hiš v nižave potisnili in klance zasuli. Jednakega kaj nihče ne pomni.

(*Liberalci in nemškutarji*) z glavnim stanom v Mariboru so se zastran kandidatov uže večkrat shajali in tudi precej denarjev nabrali za volilno borbo!

(*Zavolj reguliranja Pesnice*) se bodo 27. t. m. začeli pogovori pri dotičnih okrajnih zastopih. Dopis iz Gradca je prepozno nam došel o tej reči.

(*Dražbe.*) 23. maja Anton Kaspar na Ptujski gori, Anton Pišek v Leukendorfu 550 fl., 24. maja Jožef Dreisiebner na Vrtiču 8184 fl. Fric Ornik na Flekušeku 6848 fl., Jožef Lah v Uršencih 3872 fl., Franc Ljubec v Drakoveih 1470 fl., 26. maja Oton Reihert v Pragerskem 5000 fl. 29. maja Jožefina Čeč v Celju. 3. junija Kašpar Medved v Pleterjem 2050 fl., Blaž Čeh Podvincih; 4. junija Marija Klajderič 610 fl. v ptujskem okraju, kder je sploh v 120. šte. „Grazer-Zeitung“ razpisanih 23 dražeb.

Loterijske številke:

V Trstu 17. maja 1879: 76, 74, 66, 28, 86.
V Lincu " " 5, 74, 55, 32, 29.
Prihodnje srečkanje: 31. maja 1879.

! Proti plačilu v obrokih !

Proti plačilu v obrokih

prodava podobe, zrcala, najboljše regulirane ure z majatnikom ali pendelnom in mnogoletnim poroštvom ter po jako nizkej ceni v Mariboru, v gosposkej ulici šte. 26.

Rudolf Wotruba

trgovec z umetnijskim blagom.

! Proti plačilu v obrokih !

FANTA,

ki je slovenskega in nemškega jezika zmožen in dobro izšolan, sprejme v kupčijo z blagom vsake robe

ALOJZ KUKOVEC,

3—3

trgovec pri sv. Marjeti pod Ptujem.

Padarska obrt

v Negovi razpisuje se do konca majnika t. l., skopčana s nagrado 150 fl. proti prostemu zdravljenju siromakov, s prostim stanovanjem proti zdravljenju poslov v gradu, s pravico imeti lekarnico, cepiti kože itd.

Prosilci slovenskega narečja zmožni imajo prednost, in naj uložijo prošnje pri

C. kr. okrajnem glavarstvu v Ljutomeru.

2—2

Premierstein l. r.

LIVARNA,

Badgasse Nr. 9
blizo sl. cerkve.

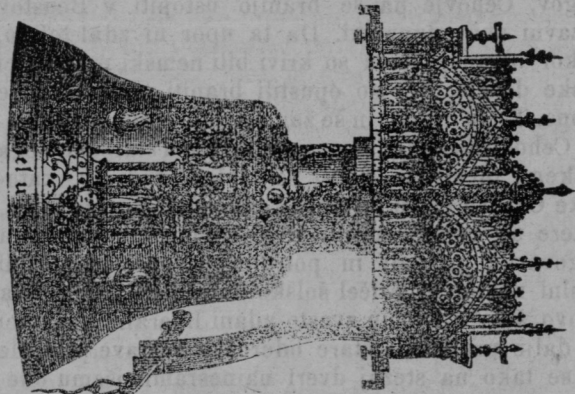
C. kr. izk. pr.

Številnih priznaji
za zlitte zvonove
je privedjenh za
ogled.

zvonarna in livarna

g. Janeza Dencel-na in sinov

v MARIBORU

zliva posebno izvrstne zvonove iz najcenejše zvonovine v vsakej velikosti s iz nova izumljenimi pre-gibnimi kronami (ki se naj ne jemljejo za navadne debele, lite tečaje) na vsakojaki glas, katerega koli kdo želi, bodi v popolnih, vbranih akordih ali kot spolnilo že obstoječih starih zvonil z jasnim in čistim glasom pod poroštvom; zvonove, ki se s starim nebi vjemali, vzememo zopet nazaj. Zvonilno spravo priskrbimo iz razne robe, kakoršno pač kdo želi: iz kovanega, iz litega železa ali iz besemerskega jekla in iz hrastovega lesa in sicer po novem načinu z blazinicami na perotih takó, da se zelo lahko zvonil in v zvoniku nič ne trese.

Ilustrirane obrazce dopošljemo, kdor jih želi, brezplačno po pošti!

5—12